

Cuprins

<i>Cuvânt înainte</i>	15
Capitolul 1. Creativitatea: mesaje neașteptate, dar relevante pentru vânzări	17
Definirea creativității	22
Supportul media : noua inspirație	24
Inspirația clienților	25
E distractiv, dar e publicitate?	31
Umorul	33
Gurul vedetelor	36
Personajele create pentru diferite branduri	39
Problemele etice și legale	41
Cât de departe sunteți dispus să mergeți pentru a fi „creativ”?	41
Reglementările	41
Provocarea creativă	43
Activități recomandate	44
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	45
<i>Studiu de caz. Ce înseamnă pentru dumneavoastră „urgent”?</i>	47
Capitolul 2. Brandingul: strategia construirii identității și a imaginii	53
Definirea brandingului	53
Identitatea face imaginea	53
Elementele de identitate ale brandului	55
Numele	55
Logoul	55
<i>Tag line</i> -ul	56
Paleta de culori	57
Arhitectura și designul interior	58
Sunetele	59
Dezvoltarea identității brandului : munca de cercetare	60
Construirea unui mesaj unitar	60
Adaptarea identității unui brand pentru diferite suporturi media și culturi	61

Protejarea identității brandului	61
Legea care protejează marca înregistrată	62
Brand puternic = marcă înregistrată slabă?	63
Legea copyrightului	63
Strategia referitoare la identitate	65
Activități recomandate	65
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	66
<i>Studiu de caz. Campania Dove pentru o frumusețe adevărată</i>	67
Capitolul 3. Diversitatea: țintirea unei piețe în continuă schimbare	75
Afro-americanii	76
Hispanicii	77
Asiaticii americani	79
Amerindienii	80
Arabii americani	81
Cum vă adresați minorităților etnice	82
Persoanele peste 50 de ani	84
Sfaturi pentru a vă adresa pieței celor în vârstă	85
Persoanele cu dizabilități	87
Homosexualii	88
Lecții care se aplică tuturor segmentelor	89
Activități recomandate	91
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	92
<i>Studiu de caz. Tide en español</i>	93
Capitolul 4. Cercetarea: elementul fundamental al unei activități creative eficiente	97
Etapa 1 : formulați-vă întrebările	98
Etapa 2 : cercetați și sursele secundare	99
Registrele companiei	99
Asociațiile pe ramură	103
Bibliotecile	103
Website-uri	109
Etapa 3 : coordonarea cercetării primare	110
Experiența nemijlocită	110
Observația	111
Chestionarele	111
Focus-grupurile	112
Interviurile	113
Etnografia	113
Tehnicile proiective	114

Experimentul	116
Cercetarea online	116
Utilizarea metodelor multiple de cercetare	116
Etapa 4: interpretarea datelor	117
Etapele viitoare ale procesului	117
Greșeli comune în cercetare	119
Activități recomandate	120
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	121
<i>Studiu de caz. Bell Helmets: Curaj pe capul tău</i>	122
Capitolul 5. Strategia: o hartă pentru echipa de creație	127
Abordarea strategiei în trei puncte a lui O'Toole	129
Concentrați-vă pe nevoile umane	132
Cum abordează agenția McCann Erickson jocul de rol	133
O abordare privind coordonarea contului	134
Definirea strategiei	137
Conexiunea dintre strategie și scalele rațiune/sentiment și importanță mare/mică	137
Gândiți-vă permanent la amortizarea investiției	140
Listă de întrebări despre strategie	140
Activități recomandate	140
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	141
<i>Studiu de caz. Mâncați ma mult poi sau aceste vaci sunt o cauză pierdută!</i>	142
Capitolul 6. Ideile: valuta secolului XXI	149
Cum vine marea idee?	149
Marile idei vin și în timpul definirii strategiei	151
Transformați ideea într-o temă de campanie	151
De la o mare idee la sute de idei	153
Unde va fi difuzată reclama?	153
Care este contextul mesajului?	155
Care este momentul reclamei?	155
Ce se aude la știri?	156
Vă puteți inspira din istorie?	156
Care sunt aspectele negative ale brandului?	157
Dacă produsul ar fi fost altceva?	158
Ce citește și ce urmărește publicul-țintă?	159
Cum arată produsul?	159
Unde este fabricat și vândut produsul?	160
Puteți transmite mesajul exclusiv prin imagini sau cuvinte?	160
Există un purtător de cuvânt ideal?	161
Ce transmite numele brandului?	161

Care este opusul a ceea ce încercați să spuneți ?	162
Puteți combina exercițiile de creație ?	162
Sugestii pentru brainstorming	164
Recurgeți la critică pentru a vă îmbunătăți ideile	166
Activități recomandate	167
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	173
<i>Studiu de caz. Icelandair și Aeroportul Internațional</i>	
<i>Baltimore Washington elimină corvezile călătoriei</i>	174
Capitolul 7. Cuvinte pe hârtie: conectarea la inima	
și mintea consumatorilor	177
Titlurile ajută la formarea unei prime impresii favorabile	179
Funcțiile titlurilor	180
Tipuri de titluri	181
Textul reclamei spune restul poveștii	188
Abordări în scrierea textului de reclamă	188
Expresiile obligatorii: scrierea termenilor legali	191
Răspunsuri la întrebări frecvente despre scrierea unui text publicitar	191
Este bine să încălcați regulile ?	191
Cât de mare trebuie să fie titlul ?	192
Cum e mai bine, un text lung sau unul scurt ?	192
Un brand are nevoie de slogan ?	193
Ce format trebuie să aibă textul publicitar ?	194
Repere pentru scrierea unui text publicitar eficient	195
Listă de întrebări despre textul publicitar	201
Activități recomandate	202
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	202
<i>Studiu de caz. Acești câini rățaciți aparțin unei societăți inumane</i>	203
Capitolul 8. Layouturile: comunicarea prin design	207
Funcțiile designului	207
Principiile designului	209
Echilibrul	209
Contrastul	210
Armonia	210
Proporția	210
Mișcarea	211
Teoria <i>Gestalt</i>	211
Spațiul negativ sau „alb”	214
Cei cinci „R” ai designului	214
Cercetarea	214

Versiunile brute	215
Revizia	216
Varianta finală	216
Publicarea	217
Selectarea corpului de literă	217
Layouturi de bază	222
Lectura seducătoare	222
Crearea reclamei finale : computere și design	224
Designul stradal și reclamele de tranzit	224
Răspunsuri la întrebări frecvente despre design	225
Trebuie să prezentați produsul ?	225
Trebuie să prezentați un logo ?	225
Toate reclamele din cadrul campaniei trebuie să arate la fel ?	225
Culoarea este mai eficientă decât un simplu alb-negru ?	226
Fotografiile sau ilustrații ?	226
Trebuie să studiați reclamele concurenței ?	226
Activități recomandate	226
Căutați online ! Descoperiți mai multe despre creativitate	227
<i>Studiu de caz. Revista National Geographic Traveler vă trimite ideile lor – cumpărătorii de spații publicitare vor urma în curând .....</i>	228
Capitolul 9. Radioul: vezi ce vorbesc?	233
De ce să faceți reclamă la posturile de radio ?	233
Teatrul minții	233
Recomandări cu privire la redactarea spoturilor eficiente pentru radio	234
Abordări ale reclamelor de radio	239
O singură voce	240
Dialogul	240
Mai multe voci	241
Dramatizarea	242
Generatorul de sunet	242
Vinietele	242
Interviul	243
Jingle-ul	243
În direct <i>versus</i> înregistrat	243
Formatul scenariului de radio	244
Listă de întrebări despre scenariul de radio	246
Activități recomandate	247
Căutați online ! Descoperiți mai multe despre creativitate	247
<i>Studiu de caz. Tom Bodett vinde accesibilitate și confort pentru Motel 6 .....</i>	248

Capitolul 10. Televiziunea: puterea imaginii, sunetului și mișcării	251
Combinăția dintre imagine, sunet și mișcare	252
Pregătirea pentru scrierea reclamelor de televiziune	253
Vizionați reclamele TV cu un ochi critic	254
Întrebări pe care trebuie să vi le puneți înainte de a începe să scrieți	254
De la imagine la text	255
Formatele pentru reclamele TV	255
Cadrele de filmare, mișcările și tranzițiile camerei	259
Cadrele de filmare	259
Mișcările camerei	260
Tranzițiile camerei	261
Montajul	261
Metodele de montaj	262
Punctul de vedere	262
Muzica și efectele sonore	263
Muzica	263
Efectele sonore	264
<i>Voice-over</i>	265
Punerea pe hârtie : scenariul de televiziune	265
Clarificarea : <i>storyboard</i> -ul de televiziune	266
Producția de televiziune	266
Listă de întrebări despre spotul de televiziune	267
Activități recomandate	268
Căutați online ! Descoperiți mai multe despre creativitate	268
<i>Studiu de caz. Pepsi găsește o nouă cale de a face haz de „Cealaltă Cola”</i>	269
Capitolul 11. Marketingul direct: avantajul	
de a face cumpărături de acasă	273
Marketingul direct : o idee veche, îmbunătățită prin tehnologie	273
Cum se diferențiază marketingul direct de publicitatea din mass-media	274
Avantajele marketingului direct față de alte forme de publicitate	275
Bazele de date computerizate : cheia spre atragerea	
celor mai buni potențiali clienți	275
Marketingul direct implică publicul-țintă	276
Cele trei imperative pentru un marketing direct de succes	277
Lista	277
Mesajul	277
Oferta	277
Designul pachetului în marketingul direct	278
Marketingul direct ca parte a întregii campanii publicitare	278
Colectarea de fonduri prin marketing direct	278

Cataloagele : acces direct la magazine, de la birou sau de acasă	279
Personalizarea mesajului din marketingul direct	281
A sosit poșta electronică	282
Aspectele etice ale marketingului direct	285
Activități recomandate	285
Căutați online ! Descoperiți mai multe despre creativitate	286
<i>Studiu de caz. Tatăl caută răzbunare pentru virginitatea pierdută a fiicei</i>	287
Capitolul 12. Internetul: o abordare mai directă ca niciodată	291
Echipa interactivă	291
Designul publicitar pentru Internet : un proces în patru etape	292
Etapa 1 : cercetarea și planificarea	292
Designul pentru Web : harta site-ului	292
Etapa 2 : conceptele	295
Etapa 3 : dezvoltarea	297
Perfecționarea designului	297
Redactarea textelor pentru Internet	298
Etapa 4 : producția	299
Reclamele tip banner	299
Recomandări pentru crearea reclamelor tip banner	300
Activități recomandate	300
Căutați online ! Descoperiți mai multe despre creativitate	301
<i>Studiu de caz. Petreceți vacanța de primăvară în Islanda</i>	302
Capitolul 13. Comunicarea integrată de marketing:	
construirea unor relații puternice între brand și consumator	305
Comunicarea integrată de marketing	306
Vânzările promoționale	306
Concursurile, tombolele și jocurile	306
Bonusurile	307
Cupoanele de reducere	308
Mostrele	308
Programele continue	310
Reducerile de preț	310
Publicitatea în punctul de desfacere	311
Strategiile <i>push and pull</i>	311
Relațiile publice	312
Comunicatele de presă	312
Evenimentele speciale	315
Managementul de criză	316
Produsele promoționale	317

Ambalajele speciale	318
Sponsorizările	318
Marketingul legat de o cauză	319
Marketingul de gherilă	320
Integrarea produsului și <i>advertainment</i> -ul	321
Activități recomandate	322
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	322
<i>Studiu de caz. Carolina de Nord joacă în rolul principal</i>	323
Capitolul 14. Prezentările: cum să vă vindeți ideile	327
Prezentarea	328
O prezentare cu stil	329
Puncte de reper pentru realizarea prezentărilor	332
Riscurile și capcanele prezentărilor	333
Cum rezolvați problemele	335
Utilizarea eficientă a programului PowerPoint	336
Activități recomandate	337
Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate	337
<i>Studiu de caz. Campania publicitară corporatistă a ITT Industries :</i> <i>personalizarea unei mari corporații</i>	338
<i>Anexa 1. Portofoliul</i>	343
<i>Anexa 2. Sarcini de lucru</i>	347
<i>Index</i>	355

Experimentul

Această metodă de cercetare răspunde la întrebările despre cauză și efect. Să presupunem că vreți să comparați atitudinile unui grup care v-a văzut reclama cu cele ale unui grup care nu a văzut-o. Persoanele din prima categorie au avut o impresie mai bună față de clientul dumneavoastră? Au fost mai informate în privința brandului? Și așa mai departe.

Vreți să vi se dezvăluie opinii despre utilizarea produsului? Dați-le participanților ocazia să folosească produsul timp de o săptămână, apoi cereți-le să vă împărtășească părerile în cadrul unui focus-grup. Specialiștii de la Goodby, Silverstein & Partners au ales o „strategie a privării” pentru a înțelege atitudinea oamenilor față de lapte. Participanților li s-a cerut să nu bea lapte timp de o săptămână, înainte de a fi invitați la o ședință de focus-grup.

La început, nu au crezut că le va fi greu, dar o săptămână fără lapte a dovedit contrariul. Ideea pentru faimosul slogan din două cuvinte „Got Milk?” („Ai lapte?”) a fost inspirată de răspunsurile participanților la focus-grup, care au fost privați de lapte timp de o săptămână.

Cercetarea online

Coordonarea online a chestionarelor, interviurilor și a focus-grupurilor este rapidă și necostisitoare. De asemenea, vă permite să vă adresați unor persoane care nu ar fi dispuse să meargă într-un loc destinat întrunirii unui focus-grup sau sunt stânjenite dacă trebuie să dea răspunsuri legate de subiecte sensibile. Există însă și dezavantaje. O persoană poate răspunde de mai multe ori la același chestionar. Poate să răspundă cineva care nu face parte din publicul-țintă sau ați putea crede că ați interviuat o tânără necăsătorită, în vârstă de 20 și ceva de ani, când, în realitate, este vorba de un bărbat căsătorit, în vârstă de 60 de ani. De asemenea, nu aveți avantajul indicatorilor nonverbali, precum tonul vocii, expresia feței și limbajul trupului.

Utilizarea metodelor multiple de cercetare

Fiecare metodă de cercetare are avantaje și dezavantaje. Din acest motiv, cercetătorii vor folosi adeseori mai multe abordări pentru a găsi răspunsuri la întrebări. Kraft, producătorul DiGiorno Pizza, s-a folosit de serviciile a șapte firme de cercetare pentru a coordona chestionarele, focus-grupurile, testele de degustare și cele scrise, în vederea identificării celei mai bune căi de a-și poziționa brandul. Chestionarele și focus-grupurile au dezvăluit că oamenii vor o pizza congelată cu gust de proaspăt scoasă din cuptor, însă nu găsiseră nici una în magazine până la momentul respectiv.

La testele oarbe de degustare, DiGiorno a înregistrat cel mai bun rezultat dintre brandurile congelate și s-a plasat pe locul doi, dar în urma unei pizza gata preparate. Având aceste informații, echipa de creație a venit cu sloganul : „Nu este livrare. Este DiGiorno”.

Reclamele au folosit în mod creativ constatările cercetării, dar, chiar și așa, mai rămânea o întrebare : spoturile erau eficiente ? Pentru a afla, Kraft a desfășurat teste cantitative scrise. Aproximativ 64 % dintre respondenți și-au amintit mesajul esențial al spotului, „gustul de proaspăt scoasă din cuptor”, în timp ce media celorlalte reclame a fost de doar 24 de procente. Reclamele Kraft au generat și o puternică identificare a brandului, 52 % dintre respondenți amintindu-și numele DiGiorno. Iar în final, un alt set de cifre a dovedit succesul mării idei : după trei ani de la lansare, ocupa locul doi în topul celor mai vândute pizza congelate. Astăzi, este brandul cel mai bine vândut¹.

Etapa 4: interpretarea datelor_____

Puteți strânge munți de date, dar totul este inutil dacă nu știți să interpretați ceea ce ați descoperit. Spre exemplu, cercetarea poate dezvălui anumite opinii negative despre client. O reacție aproape imediată ar fi să încercați să schimbați asemenea percepții. S-ar putea însă ca aceasta să nu fie cea mai bună soluție.

De exemplu, Sabena Qualitative Research a creat o hartă prin intermediul căreia clienții evaluau magazinele, de la cel mai bun la cel mai prost și de la cel mai modern la cel mai demodat. Talbots a fost plasat în cadranul cel mai bun/cel mai demodat. La prima vedere, ați putea fi tentat să faceți ceva pentru ca Talbots să pară mai modern. Compania a încercat aceasta cu câțiva ani în urmă, introducând lumini colorate și noi stiluri. Ghiciți ce s-a întâmplat ! Vânzările au scăzut dramatic, deoarece clienții magazinului voiau articole clasice, și nu pe cele de ultimă modă. Talbots a revenit rapid la ceea ce știa să facă cel mai bine, iar clienții fideli sunt din nou fericiți.

Etapete viitoare ale procesului_____

După ce au fost adunate informațiile, directorul sau coordonatorul de cont va pregăti un brief de creație, cunoscut și sub numele de definiție a strategiei de creație, pentru copywriter și directorul artistic (detalii în capitolul 5). Echipa de creație va folosi aceste informații ca sursă de inspirație pentru numeroase idei sau concepte creative (ce vor fi discutate în capitolul 6).

---

1. Sara Eckel, Jennifer Lach, „Intelligence Agents”, *American Demographics*, martie 1999, p. 58, și Holly Hetager Bradley, „Pizza Pizzazz”, www.bakingbusiness.com, 1 aprilie 2005.

Pentru a se asigura că ideile se conformează strategiei, agenția poate testa conceptele pe reprezentanți ai publicului-țintă, astfel încât să le vadă reacția înainte de difuzarea reclamelor. După cum vă puteți imagina, demersul poate ajuta la evitarea unor greșeli costisitoare. MasterCard intenționa să recurgă la fotbalistul coordonator de joc Peyton Manning pentru una dintre reclamele sale „De neprețuit”. Cu toate acestea, focus-grupurile au dezvăluit că un număr semnificativ de consumatori nu știau cât de renumit era Manning. Pentru a nu renunța la el, agenția de publicitate a schimbat abordarea. În reclama revizuită, Manning joacă rolul de fan al oamenilor obișnuiți, precum mecanicii, chelnerii și vânzătorii din magazinele alimentare. Manning se înfățișează acum privitorilor cerându-i unui vânzător să-i dea un autograf pe un pepene pe care abia l-a cumpărat. Chiar îi spune numele pe litere vânzătorului care-i semnează fructul.

Testarea conceptelor poate fi folositoare în cazul ideilor pentru noi produse și al noilor abordări pentru cele existente. Totuși, este departe de a fi infailibilă. Îndrăgitul rățoi AFLAC ar fi putut să nu ajungă niciodată pe ecrane dacă președintele companiei American Family Life Insurance ar fi luat drept literă de lege rezultatele unui focus-grup. Deși multor participanți le-a plăcut rățoiul, alții l-au considerat insultător. Convinsă că ideea sa era valoroasă, firma Kaplan Thaler Group s-a oferit să plătească testarea reclamei de către Ipsos-ASI, o firmă internațională de cercetare în publicitate. Rezultatul? A obținut cel mai mare scor de aducere aminte pe care firma îl înregistrase vreodată în categoria asigurărilor. Doi ani mai târziu, 91% dintre americani recunoșteau numele AFLAC. Și partea cea mai curioasă? O treime dintre oameni n-au putut să rostească AFLAC, au trebuit să-l măcăie¹.

Unii creatori de reclame de top avertizează că, cu cât este mai testată și mai manipulată o idee publicitară pe baza cercetării efectuate printre consumatori, cu atât devine mai diluată². Sociologul Hugh Mackay avertizează: „Dacă prezentați o reclamă câtorva persoane și le rugați să discute despre ea ca și cum ar fi un juriu al consumatorilor, este aproape cert că veți obține o evaluare de fals director artistic sau de copywriter amator”. Însă Mackay conchide:

În cazul în care coordonatorul de cont, copywriterul, directorul artistic și clientul nu cad de acord ori au îndoieli, testarea reclamelor este indicată. Însă testarea ar trebui să fie, pe cât posibil, firească și făcută întotdeauna în casele oamenilor. Dacă este o reclamă tipărită, nu strângeți un grup de discuție ca să o disece. Dați-le oamenilor reclama în contextul revistei sau al ziarului, cereți-le să o analizeze peste noapte și reveniți a doua zi pentru a discuta³.

---

1. Linda Kaplan Thaler, Robin Koval, *Bang!* (Doubleday, New York, 2003), pp. 17-28.
 2. Berger, *Advertising Today*, p. 470.
 3. Jim Aitchinson, *Cutting Edge Advertising* (Prentice Hall, Singapore, 1999), pp. 29-31.

Greșeli comune în cercetare

Cercetarea este un instrument valoros, dar nu e lipsită de riscuri. Iată câteva greșeli des întâlnite :

- *Să puneți întrebările nepotrivite.* Înainte să lanseze pe piață New Coke, Coca-Cola a coordonat numeroase focus-grupuri care au arătat că oamenii preferau gustul noului suc în defavoarea celui vechi. Cercetarea a condus compania la schimbarea formulei de 100 de ani. Cu toate acestea, consumatorii s-au revoltat, iar Coca-Cola a trebuit să reintroducă pe piață vechea savoare. Problema era că nu li s-a spus că Coca-Cola originală ar putea dispărea de pe piață.
- *Să credeți tot ceea ce vă spun oamenii.* Coordonatorul de cont Jon Steel subliniază problema legată de persoanele care spun „ceea ce trebuie” : „Dacă ați auzi oamenii vorbind la focus-grupuri și ați crede răspunsurile pe care le dau în chestionarele cantitative, care sunt mai ample și mai demne de încredere, ați putea trage concluzia că americanii sunt rasa cea mai curată și mai sănătoasă de pe planetă. Toți mănâncă bine, fac mișcare, iar nivelul colesterolului este scăzut”¹.
- *Să nu verificați dacă datele sunt relevante pentru problema clientului.* Agenția de publicitate a brandului Jell-O a descoperit că consumatorii erau interesați de deserturi mai ușoare, așadar a poziționat Jell-O ca un desert ușor și gustos, care nu îți dă senzația de greutate în stomac. Și totuși, vânzările au scăzut. Problema nu consta în faptul că datele erau eronate, ci în aceea că ele nu se aplicau consumatorilor de bază ai Jell-O, care considerau deserturile ca fiind partea cea mai plăcută a mesei. Vânzările au crescut atunci când agenția a repositionat brandul ca sursă de divertisment : „Ai gelatină Jell-O și ai parte de distracție”.
- *Să fiți părtinitor față de rezultate.* Pentru a fi demnă de încredere, cercetarea trebuie să fie repetabilă ; adică, aceleași întrebări sau tehnici de cercetare trebuie să conducă la rezultate similare, indiferent cine coordonează studiul. Totuși, diverși factori pot duce la rezultate contradictorii. De exemplu, în cazul *interviewatorului părtinitor*, persoana care ia interviu respondenților oferă indicații (zâmbete, încruntări) care sugerează că un răspuns este mai bun decât altul. În cazul *eșantionului părtinitor*, eșantionul nu este un grup reprezentativ pentru publicul-țintă. Astfel, dacă vreți să investigați dacă adolescenților le place o campanie publicitară, nu faceți cercetarea la cumpărături, în mall, într-o dimineață din timpul săptămânii, deoarece publicul-țintă va fi (sau cel puțin ar trebui să fie) la școală. În cazul *surselor părtinitoare*, sursa mesajului cercetat influențează răspunsul. Oamenii doresc să-i mulțumească pe ceilalți, prin urmare pot spune doar lucruri drăguțe despre compania XYZ dacă știu că persoana care le pune

1. Jon Steel, *Truth, Lies & Advertising : The Art of Account Planning* (Wiley, New York, 1998), p. 83.

întrebările lucrează pentru acea companie. În cazul *nonrăspunsurilor partinitoare*, nu se răspunde la întrebări, pentru că acestea sunt prea dificile, confuze, personale etc.

- *Să nu studiați pe cineva tipic publicului-țintă.* Bill Oberlander avertizează în privința focus-grupurilor: „Eu cred că toți oamenii care își rup, într-o seară de joi, o oră și jumătate din timpul lor pentru a merge într-o cămăruță iluminată de neone, cu fursecuri răncede și cafea proastă, ca să vorbească despre modul în care utilizează o alifie pentru mușcăturile de țânțari, ei bine, cred că acei oameni sunt niște ratați”¹.

Activități recomandate

---

1. Selectați două orașe din zone diferite ale țării și pregătiți un raport al asemănarilor și deosebirilor dintre obiceiurile de cumpărare, preferințele culinare, nivelurile de venit, forma de deținere a locuinței, numărul de copii etc.
2. Observați modul în care publicul-țintă folosește produsul căruia sunteți pe cale să-i faceți publicitate. Dacă vindeți mingi de golf, mergeți la un curs de golf și urmăriți jucătorii în acțiune. Dacă vindeți detergent, mergeți la o spălătorie automată și observați modul în care oamenii încarcă mașinile de spălat. Dacă vindeți hrană pentru câini, urmăriți-vă prietenii cum își hrănesc animalele de companie. Ce ați observat? Ați fost surprins de ceva anume? De vreun gest comun? Ce informații vă pot ajuta să vă direcționați publicitatea?
3. Jucați un joc cu prietenii. Alegeți o categorie de produse (precum mașinile, blugii sau parfumurile) și scrieți numele diverselor branduri din categoria de produs pe câte un cartonaș. Distribuți câte un cartonaș jucătorilor și cereți-le să descrie brandul respectiv ca și cum ar fi o persoană, dar fără să-i dezvăluie numele. (Pentru a-i încuraja să înceapă, puteți să le puneți câteva întrebări, precum: Cu ce se ocupă brandul? Unde locuiește? Ce fel de filme îi plac? Ce fel de cărți? Reviste? Emisiuni de televiziune? Cine este cel mai bun prieten al său? Cum se îmbracă? Ce fel de coafură ar purta?) Apoi, cereți-le celorlalți jucători să ghicească brandul descris? Ce-ați descoperit?
4. Alegeți una dintre următoarele categorii șirecurgeți la bibliotecă și Internet pentru a strânge cât mai multe informații despre categoria de produs: cine o folosește, care sunt tendințele în domeniu, care sunt brandurile de top de pe piață, prin ce se diferențiază produsele de cele ale concurenței, cum sunt folosite produsele și în ce direcție se îndreaptă acea categorie.

---

1. Aitchison, *Cutting Edge Advertising*, p. 26.

Îngrijire personală pentru adulți

Pastă de dinți
Apă de gură
Șampon
Săpun
Cremă pentru mâini și pentru corp
Deodorante/antiperspirante
Aparate electrice de ras

Remedii

Remedii pentru ciuperca piciorului
Stimulente digestive

Soluții pentru îngrijirea casei și alte materiale

Soluții de curățare
Soluții de curățare pentru geamuri
Balsam de rufe
Cărbune
Sprayuri de cameră

Copturi, gustări și deserturi

Iaurturi congelate
Deserturi congelate
Fursecuri
Biscuiți

Carne și mâncăruri preparate

Pizza congelată
Mâncare mexicană
Cine preparate

Băuturi fără alcool

Ceai rece instant
Băuturi energizante
Apă îmbuteliată, carbogazoasă și plată

Supe, fructe și legume

Supe la cutie sau la borcan
Orez picant sau aromat

Căutați online! Descoperiți mai multe despre creativitate

În afară de website-urile recomandate în acest capitol, următoarele site-uri vă vor da acces la un set cuprinzător de linkuri și articole despre publicitate :

- Universitatea din Texas : advertising.utexas.edu/world.
- World Advertising Research Center : www.warc.com.